

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

датум: 2. март 2012.

Наставно-научном већу

предмет: Извештај доц. др Радослава Ераковића о боравку у Сједињеним Америчким Државама (од 15. до 26. фебруара 2012)

Током дванаестодневног боравка у САД, присуствовао сам низу конференција, панел-дискусија и презентација, чија је главна тема била високо образовање у Сједињеним Државама (*American Higher Education: An Overview*). Едукацијске програме попут овог, носиоци пројекта (**The Library of Congress, United States Department of State's Bureau of Educational and Cultural Affairs, Open World Leadership Center**) редовно организују како би се стране делегације (у овом случају гости су били из Србије), упознали са радом високообразовног система земље-домаћина. Приликом боравка у Вашингтону (од 15. до 18. фебруара), присуствовао сам панел-дискусијама и презентацијама (место одржавања: **The Library of Congress – James Madison Building**), чија је главна тема била однос приватног и државног сектора у високом образовању и култури (организатори: **The Library of Congress, Georgetown University – Department of Government, George Mason University – Office of Global and International Strategies, Institute of Museums and Library Services**). Посебно бих желео да истакнем излагање проф. др Мери Френсис Форсиер (**Colonial Academic Alliance – George Mason University**)¹, која је саопштила да готово три четвртине америчких студената (14. 800.000) студира на државним факултетима (укупан број студената у САД: 20.400.000).² На основу великог броја представљених података, могло би се закључити како су погрешне

---

¹ Colonial Academic Alliance је својеврсна конференција универзитета са Источне обале САД. Помало необичан назив проистекао је из услова да чланови конференције могу бити само универзитети чије је седиште у некој од првих 13 колонија-оснивача Сједињених Држава. За разлику од много познатије Ајви лиге (Ivy League), у овој високообразовној “алијанси“ доминирају државни факултети.

² Подаци потичу из 2010. године, свеобухватно статистичко истраживање обавио је: U. S. Department of Education - National Center for Education Statistics.

(европске и српске) представе о потпуној доминацији приватних универзитета у САД. Након што сам стигао у Канзас, први службени састанак организован је 20. фебруара у седишту Одбора за образовање (**Kansas Board of Regents, Topeka**).³ Извршни директор Одбора за образовање, проф. др Енди Томпкинс, одржао је предавање о улози владе Канзаса у креирању образовне политике за (државне) високошколске установе, њиховом финансирању, поступку акредитовања и моделима надзора над радом универзитета. Наредног дана посетили смо кампус **Универзитета у Канзасу (KU - The University of Kansas, Lawrence)**,⁴ најугледније (државне) високообразовне институције у Канзасу. Захваљујући презентацији др Чарлса А. С. Банкарта, помоћника извршног директора универзитета (**Vice Provost of The KU**), било је могуће сазнати много тога о (великим) овлашћењима универзитетског провоста (функција изнад деканске, надређен му је само ректор), који је према садашњем хијерархијском моделу одговоран за све, од финансија до запошљавања нових наставника. Током посете **Универзитету у Канзасу**, обишли смо и Центар за руске, источноевропске и евроазијске студије (**KU – Center for Russian, East European and Eurasian Studies, Lawrence - Bailey Hall**), домаћин нам је била проф. др Едит В. Кловс, директорка Центра. Исте вечери сам у Канзас Ситију одржао јавно предавање, у којем сам представио наш факултет и Универзитет у Новом Саду (организатори предавања: **KCIVC - The International Visitors Council of Greater Kansas City and United States Department of State's Bureau of Educational and Cultural Affairs**).⁵ Наредног дана били смо гости проф. др Синтије Пембертон, заменице провоста на Универзитету Мисури (**University of Missouri-Kansas City, Deputy Provost**), која је одржала предавање о глобализацији тржишта радне снаге (ово се односило првенствено на академску заједницу) и проблемима које изазива (неконтролисано) отварање “on-line” универзитета у САД (недавно је избио велики скандал са најпопуларнијим “on-

---

³ Деветочлани **Одбор за образовање државе Канзас** управља радом шест државних универзитета и обавља функцију координационог тела за 32 високошколске установе (факултети [Schools], двогодишњи колеџи (наше високе струковне школе) и колеџи за техничке науке). Одбор такође одобрава рад приватним универзитетима и установама, које отварају “истурена” одељења ван граница државе Канзас.

⁴ **Универзитет у Канзасу** је основан 1866. Члан је Удружења америчких универзитета од 1909. Универзитетско особље броји 2.400 наставника и сарадника, број студената тренутно прелази 30.000.

⁵ Због чињенице да већина (изузетно љубазних!) слушалаца не би могла да нађе Србију на мапи ни да им живот од тога зависи, моје предавање сам проширио низом општих (географских, културно-историјских и социолошких) података о својој отаџбини.

line“ универзитетом у САД, регистрованим у Аризони), чије се дипломе све чешће доводе у питање. Током једнодневне посете (четвртак 23. фебруар) **Џонсон колеџу (Johnson County Community College, Overland Park, KS)**, било нам је омогућено да се упознамо са радом најуспешнијег “малог“ колеџа на Средњем Западу САД, који је током претходне две деценије од скромне више школе прерастао у високообразовну установу са годишњим буџетом од 140 милиона долара. У рад колеџа су нас, кроз низ PowerPoint презентација љубазно упутили др Рут Рендал (**JCCC – Dean, Curriculum and Academic Quality**), Кристи Мекворд (**JCCC - Director, Marketing and Event Management**) и др Џозеф М. Сопкич (**JCCC - Executive Vice President for Administrative Services**). На крају службеног дела боравка у САД, посетили смо кампус (приватног) Парк универзитета (**Park University, Parkville, MO**).⁶ Универзитет је познат по томе што спада у ред високообразовних институција у САД, које су међу првима (средином деведесетих година 20. века) увеле програме студирања на даљину (Интернет студијски програми), а тренутно се реализују у 21 савезној држави, на основу одобрења Северно-централног удружења виших школа и факултета (регионално тело за акредитацију наставних планова и програма). Пре нашег повратка у домовину, градоначелник Канзас Ситија (Mayor Sylvester “Sly“ James, Jr.) свим члановима (петочлане) српске делегације уручио је захвалнице за допринос развоју културних и просветних веза између САД и Србије (Kansas City, City Hall, Resolution 120158).

Доц. др Радослав Ераковић

---

⁶ **Парк универзитет** (основан 1875) представља необичну туристичку атракцију јер је већина учионица, лабораторија и професорских кабинета смештена дубоко под земљом, у тунелима старог каменолома. Практични домаћини су нам објаснили да су трошкови грејања и закупа земљишта тиме сведени на минимум. Упркос очигледним финансијским предностима овог грађевинског пројекта, тешко је отети се утиску да цео кампус делује као пост-апокалиптично атомско склониште.